

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. sausio 25 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė), Egidijos Tamošiūnienės ir Dalios Vasarienės, susipažinusi su 2023 m. sausio 11 d. paduotu **atsakovių G. M. ir M. U.** kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. spalio 11 d. nutarties peržiūrėjimo,

nustatė:

Atsakovės padavė kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. spalio 11 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės A. A. tikrosios ūkinės bendrijos „Dyzelservisas“ ieškinį atsakovėms G. M. ir M. U. dėl skolos priteisimo, trečiasis asmuo, nepareiškęs savarankiškų reikalavimų, uždaroji akcinė bendrovė „Naujininkų ūkis“. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuoti pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovės kasaciniame skunde nurodo, kad teismai nepagrįstai ir neteisėtai nusprendė, jog šilumos tiekimo licencija, kurią pagal įstatymo reikalavimus privalo turėti šilumos tiekėjas, neturi reikšmės šilumos pirkimo–pardavimo teisiniams santykiams. Atsakovių teigimu, teismai šią išvadą padarė pažeisdami šilumos tiekimo reglamentuojančias ir vartotojų teises ginančias materialiosios teisės normas. Anot atsakovių, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad energetikos veikla be licencijos, leidimo ar atestato, įsigyti yra nustatyti, draudžiama. Atsakovės pažymi, kad A. A. tikrajai ūkinei bendrijai „Dyzelservisas“ nebuvo išduota Vilniaus miesto savivaldybės šilumos tiekimo licencija, todėl ieškovė šilumos energiją atsakovių butui tiekė neteisėtai, už ką Valstybinė energetikos reguliavimo taryba skyrė ieškovei 185 Eur baudą. Atsakovių vertinimu, šilumos energijos pirkimo–pardavimo sutartis, pagal kurią šilumą tiekia tiekėjas, neturintis šiai veiklai licencijos, yra niekinė ir negalioja, tačiau teismai ieškovės ir atsakovių šilumos pirkimo–pardavimo teisiniams santykiams netaikė [CK 1.80 straipsnio](#) 1 dalies ir [CK 1.81 straipsnio](#) 1 dalies nuostatų bei savo procesiniuose sprendimuose teisiskai nepagrindė jų netaikymo.

Taip pat atsakovės nurodo, kad apeliacinės instancijos teismas priimtą procesinį sprendimą nepagrįstai grindė Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. balandžio 8 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. 3K-3-191-916/2015, nes šioje nutartyje buvo nagrinėjami ne šilumos, bet vertybinių popierių pirkimo–pardavimo, neturint šiai veiklai licencijos, teisiniai santykiai. Atsakovių vertinimu, teismai padarė nepagrįstas išvadas, kad licencijos neturėjimas šilumos pirkimo–pardavimo santykiuose yra visiškai nereikšmingas. Atsakovių nuomone, teismai, nusprendę, kad šilumos tiekimo licencija neturi reikšmės šilumos pirkimo–pardavimo buitiniam vartotojui teisiniams santykiams, iš esmės paneigė atsakovių, kaip vartotojų, teises ir nepagrįstai atsisakė jas ginti.

Anot atsakovių, ieškovė šilumą tiekė, neturėdama licencijos, ieškovės veikla nebuvo kontroliuojama, todėl preziumuotina, kad atsakovėms teikiama šiluma buvo teikiama pažeidžiant šilumos kokybės reikalavimus, o atsakovės teisėtai ir pagrįstai pagal [CK](#) 6. 386 straipsnio 2 dalies nuostatas atsisakė mokėti už šilumos energiją. Atsakovių teigimu, vienašališka restitucija turi būti taikoma pagal [CK](#) 6. 386 straipsnio 2 dalį, kuri nustato, kad energijos tiekimo įmonė šiuo atveju turi teisę reikalauti, jog abonentas atlygintų vertę to, ką abonentas be teisinio pagrindo sutaupė naudodamas energiją. Atsakovių nuomone, šiuo atveju ieškovė turi teisę reikalauti ne priteisti skolą už šilumos energiją, o reikšti ieškinį dėl nepagrįsto praturtėjimo, įrodinėti kiek atsakovės galimai sutaupė ieškovės sąskaita bei kitas nepagrįsto praturtėjimo sąlygas. Kadangi ieškovė pasirinko netinkamą teisių gynimo būdą, ieškinys, atsakovių vertinimu, negalėjo būti tenkinamas.

Atsakovės nesutinka, kad jos turėjo pareigą įrodyti netinkamos šilumos kokybės priežastis, įskaitant ir ieškovės neteisėtus veiksmus, lėmusius nekokybišką šilumą. Atsakovių įsitikinimu, teismai pažeidė įrodinėjimą reglamentuojančias civilinio proceso normas ir netinkamai paskirstė įrodinėjimo našta. Atsakovės pažymi, kad teismas nustatė, jog atsakovės negavo kokybiškos šilumos energijos, todėl atsakovėms tenkanti įrodinėjimo pareiga buvo visiškai įvykdyta. Anot atsakovių, teismai, nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, nes neišsiaiškino ir nenustatė nekokybiškos šilumos energijos tiekimo priežasčių, taip pat savo procesinius sprendimus grindė ne įrodymais, o prielaidomis, nes nusprendė, kad netinkamą šilumos bei karšto vandens kokybę galėjo lemti būtų savininkams

priklausančių įrenginių būklė ir viso namo vamzdinių būklė bei kitos priežastys.

Be kita ko, atsakovės nurodo, kad teismai nepagrįstai nusprendė, jog ieškovės taikyta kaina už tiekiamą šilumą yra pagrįsta sąnaudomis ir atitinka protingumo bei sąžiningumo reikalavimus. Atsakovių įsitikinimu ši išvada prieštarauja Šilumos ūkio įstatymo nuostatoms, reglamentuojančioms šilumos kainą, taip pat teismai šių išvadų nepagrindė jokiais įrodymais, taip pažeisdami [CPK 270 straipsnio 4 dalį](#). Anot, atsakovių, teismai nepagrįstai atmetė jų argumentus, kad ieškovė gyventojų sąskaita šildė ir savo gamybines patalpas, nes gyventojų butai bei ieškovei priklausančios administracinės ir gamybinės patalpos buvo šildomos iš vienos katilinės. Taip pat atsakovės teigia, teismai neatsižvelgė į jų argumentus dėl taikyto tarifo nepagrįstumo, neišnagrinėjo šildymo ir karšto vandens kainas sudarančių duomenų, todėl priėmė neteisingus procesinius sprendimus priteisti iš atsakovių visą ieškovės nepagrįstai nustatytą šilumos ir karšto vandens kainą.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindų padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio 2 dalyje](#) nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl nurodytų teisės normų pažeidimo ir nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos. Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto](#) reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai](#)).

Atsisakius priimti kasacinį skundą, grąžinamas už jį sumokėtas žyminis mokestis ([CPK 350 straipsnio 4 dalis](#)).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi [CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais](#) ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti atsakovei G. M., a. k. (*duomenys neskelbtini*), 135 (vieną šimtą trisdešimt penkis) Eur žyminio mokesčio, sumokėto AB „Swedbank“ 2023 m. sausio 4 d. mokėjimo nurodymu Nr. 86.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjos

Gražina Davidonienė

Egidija Tamošiūnienė

Dalia Vasarienė